

Original Article

Comparative Study of Arbitral Awards and Settlement Agreements Refusal Grounds of Relief in Iranian Law and International Provisions

Reza Maboudi Neishabouri^{*1} , SeyedAlireza Rezaee²

¹ Assistant Professor of Private Law Department, Faculty of Law and Political Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

² Phd Student of Private Law, Faculty of Law and Political Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

10.22080/LPS.2021.22235.1261

Received:

September 4, 2021

Accepted:

September 29, 2021

Available online:

November 27, 2021

Main Subjects:

Civil Law

Keywords:

Revocation of Settlement Agreement, Revocation of Arbitral Award, Refusal Grounds of Relief, Seat of Dispute Resolution, New York Convention
Singapore Convention

Abstract

Considering the great success of the New York Convention in encouraging business activists to use arbitration as a dispute resolution method, the United Nations drafted Singapore Convention on International Commercial Settlement Agreements, of which Iran is a signatory country. One of the most important issues in determining the level of executive support of the said conventions for the settlement agreements and arbitral awards is the examination of grounds for refusing to grant relief of the said treaties' documents, which in fact deprives some arbitral awards and settlement agreements from the executive support of these treaties. This article examines the grounds for refusing to grant relief to the implementation of the New York and Singapore Conventions in the following analytical subjects: "Specific Refusal Grounds of the New York Convention for Supporting the Arbitration Agreement", "Specific Refusal Grounds of the New York Convention Due to the Importance of the Seat in Arbitration", "Refusal Grounds Related to Terms and Conditions of Settlement Agreements in Singapore Convention" and "Refusal Grounds Related to Features and Behavior of Mediator in Singapore Convention". Finally, this article concludes that some refusal grounds of the New York Convention that are not covered by the Singapore Convention are originated from differences between arbitration and conciliation and the Singapore Convention's approach to delocalization and not mentioning rules about agreement to mediate. It also found that many of these grounds were unnecessary and would disorder the implementation of the Singapore Convention and the development of the conciliation in the future. Of course, the approach of the Convention is due to the conciliation's lack of reputation between several countries, and the drafters of the Singapore

*Corresponding Author: Reza Maboudi Neishabouri

Address: Faculty of Law and Political Sciences,
Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

Email: maboudi@um.ac.ir

Convention considered it necessary to mention these provisions in the text of the Convention in order to achieve the consensus of the countries.

Extended Abstract

1. Introduction

The New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (1958) is considered as one of the most successful international treaties in international disputes resolution. The executive support of the said treaty of arbitration is also considered as one of the most important benefits of arbitration among business actors and this issue has led to the development of the use of arbitration in such disputes. Contrary to arbitration, mediation is much less popular among business actors, and the main reason for this is the lack of adequate executive support for the settlement agreements as a result of the mediation process. Therefore, the United Nations drafted the Singapore Convention on settlement agreement resulting from mediation (2019) and took an effective and vital step in the development of this dispute resolution method. Iran is also a signatory to the said convention.

One of the important issues in determining the extent and scope of the executive support of the said conventions for settlement agreements and arbitral awards is the aspects of the refusal grounds of relief mentioned in these treaties. Article 5 of the New York Convention and Article 5 of the Singapore Convention list the refusal grounds of relief for settlement agreements and arbitral awards. In this regard, there are similarities between these two conventions, including that the settlement agreements and arbitral awards are not valid and final and incapacity of parties,

and also the subject matter of the dispute cannot be settled by mediation or arbitration or is contrary to the public policy. An important issue in this regard is the examination of the differences between the Singapore and New York Conventions in this terms. This article examines the grounds for refusing the grant relief to the implementation of the New York and Singapore Conventions in the following analytical subjects: "Specific Refusal Grounds of the New York Convention for Supporting the Arbitration Agreement", "Specific Refusal Grounds of the New York Convention Due to the Importance of the Seat in Arbitration", "Refusal Grounds Related to Terms and Conditions of Settlement Agreements in Singapore Convention " and "Refusal Grounds Related to Features and Behavior of Mediator in Singapore Convention".

2. Methods

In the current study, fundamental, descriptive and analytical research methods have been used.

3. Conclusion

This article concludes that some refusal grounds of the New York Convention that are not covered by the Singapore Convention are originated from differences between arbitration and conciliation and the Singapore Convention's approach to delocalization and ignoring the rules about agreement to mediate. It was also found that many of these grounds were unnecessary and would disorder the implementation of the Singapore Convention and the

development of the conciliation in the future. However, the approach of the Convention is due to the conciliation's lack of reputation between several countries, and the drafters of the Singapore Convention considered it necessary to mention these provisions in the text of the Convention to achieve the consensus of the countries.

Funding

There is no funding support.

Authors' contribution

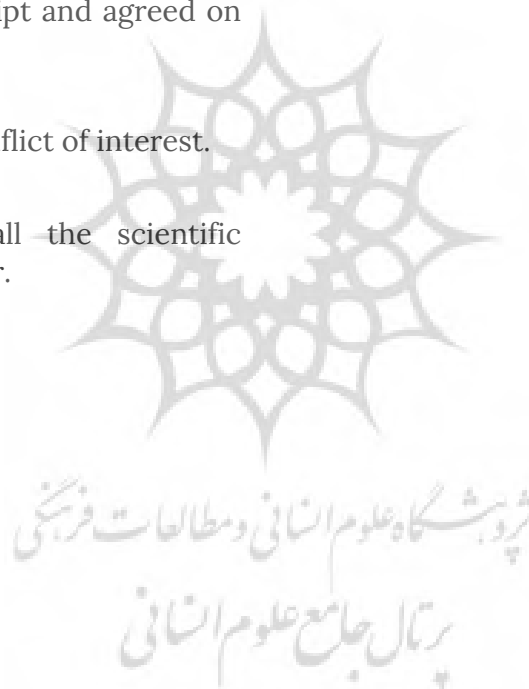
Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work

Conflict of interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

علمی پژوهشی

مطالعه‌ی تطبیقی موانع اجرای ارای داوری و سازش نامه‌ها در حقوق ایران و مقررات بین‌المللی

رضا معبودی نیشابوری^{۱*}، سیدعلیرضا رضائی^۲

^۱ استادیار گروه حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
^۲ دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، دانشکده حقوق علوم و سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

10.22080/LPS.2021.22235.1261

چکیده

با توجه به موفقیت بی‌نظیر کنوانسیون نیویورک در تشویق فعالان تجاری به استفاده از روش داوری به عنوان طریق حل و فصل اختلاف، سازمان ملل متحد، کنوانسیون سنگاپور را در خصوص اجرای سازش‌نامه‌های تجاری بین‌المللی تنظیم نمود که ایران نیز از کشورهای امضاکننده کنوانسیون مذکور است. یکی از مهم‌ترین مسائل جهت تعیین میزان حمایت اجرایی کنوانسیون‌های مذکور از سازش‌نامه و رای داوری، بررسی موانع اجرای استناد موضوع معاهدات مذکور است که در واقع برخی از آراء داوری و سازش‌نامه‌ها را از حمایت اجرایی این معاهدات محروم می‌کند. در این مقاله موانع اجرای کنوانسیون‌های نیویورک و سنگاپور به صورت تحلیلی ذیل این موضوعات بررسی می‌شوند: «جهت رد مبتنی بر حمایت از توافق‌نامه حل اختلاف در کنوانسیون نیویورک»، «جهت رد مبتنی بر اهمیت مقرر حل اختلاف در کنوانسیون نیویورک»، «جهت رد مربوط به اوصاف و مفاد سازش‌نامه در کنوانسیون سنگاپور» و «جهت رد مربوط به اوصاف و رفتار میانجی در کنوانسیون سنگاپور». در نهایت این مقاله به این نتیجه نائل آمده است که برخی از جهت رد درخواست اجرای مختص کنوانسیون نیویورک که در کنوانسیون سنگاپور عنوان نشده‌اند به دلیل تفاوت روش‌های حل اختلاف داوری و سازش و رویکرد کنوانسیون سنگاپور مبنی بر مکان‌زدایی از سازش و عدم ذکر مقررات در خصوص توافق‌نامه سازش است. همچنین با بررسی جهت رد اجرای سازش‌نامه که صرفاً در کنوانسیون سنگاپور ذکر شده‌اند مشخص گردید که بسیاری از این جهت غیر ضروری بوده و در مسیر اجرای کنوانسیون و توسعه سازش در آینده ایجاد خلل خواهند کرد. البته این موضوع به عدم مقبولیت سازش در میان کشورها بر می‌گردد و تنظیم‌کنندگان کنوانسیون سنگاپور جهت تحقق اجماع کشورها، ضروری می‌دانستند که این مقررات را در متن کنوانسیون ذکر نمایند.

تاریخ دریافت:

۱۳ شهریور ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش:

۷ مهر ۱۴۰۰

تاریخ انتشار:

۶ آذر ۱۴۰۰

موضوعات:

حقوق خصوصی

کلیدواژه‌ها:

ابطال سازش‌نامه، ابطال رای داوری، موانع اجراء، مقرر حل اختلاف، کنوانسیون نیویورک، کنوانسیون سنگاپور

* نویسنده مسئول: رضا معبودی نیشابوری

ایمیل: maboudi@um.ac.ir

آدرس: دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی

مشهد، مشهد، ایران

۱ مقدمه

در ماده ۵ کنوانسیون نیویورک و ماده ۵ کنوانسیون سنگاپور جهت رد درخواست اجرای سازش‌نامه یا رای داوری ذکر شده است. در این خصوص شباهت‌هایی بین این دو کنوانسیون وجود دارد از جمله اینکه سازش‌نامه یا رای داوری، معتبر و نهایی نباشد و طرفین دعوا اهلیت نداشته باشند و همچنین امکان امتناع از اجرا به دلیل سازش‌ناپذیری یا داوری‌ناپذیری و نقض نظم عمومی نیز در هر دو کنوانسیون مشاهده می‌شود. اما مسئله‌ی مهم در این خصوص، بررسی تمایزات کنوانسیون سنگاپور و نیویورک در مورد جهت منع اجرا است که در ادامه ذیل این مباحث بررسی خواهند شد: «جهت رد اجرا مبتنی بر حمایت از توافق‌نامه حل اختلاف در کنوانسیون نیویورک»^(۱)، «جهت رد اجرا مبتنی بر اهمیت مقرر حل اختلاف در کنوانسیون نیویورک»^(۲)، «جهت رد اجرا مربوط به اوصاف و مفاد سازش‌نامه در کنوانسیون سنگاپور»^(۳) و «جهت رد اجرا مربوط به اوصاف و رفتار میانجی در کنوانسیون سنگاپور»^(۴).

جهت توضیح وجه تطبیقی مقاله‌ی حاضر باید عنوان داشت که کنوانسیون نیویورک به عنوان موفق‌ترین سند بین‌المللی در زمینه‌ی حل و فصل اختلافات می‌تواند معیار قابل اتکایی جهت ارزیابی میزان دقت مواضع هر سند حل اختلافی (از جمله کنوانسیون سنگاپور) تلقی شود. شایان ذکر است هر دو کنوانسیون مذکور در مورد حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی به وسیله‌ی روش‌های مبتنی بر توافق طرفین و غیرقضایی هستند و این موضوع می‌تواند موجهی برای توجیه بررسی تطبیقی دو معاهده‌ی مذکور باشد. شایان ذکر است در آثار متعددی از نویسندگان^۱ بررسی تطبیقی میان مواضع کنوانسیون نیویورک و سنگاپور صورت گرفته است.

کنوانسیون نیویورک (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York) 1958) یکی از موفق‌ترین معاهدات بین‌المللی در زمینه‌ی حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی تلقی می‌شود. تا حدی که حمایت اجرایی معاهده‌ی مذکور از آرای داوری، به عنوان یکی از مهم‌ترین مزایای داوری در میان فعالان تجاری محسوب شده و این مسئله موجب توسعه‌ی استفاده از روش داوری در این گونه اختلافات گردیده است. سازش بر خلاف داوری، از اقبال بسیار کمتری در میان فعالان تجاری برخوردار بوده و علت اصلی این موضوع نیز عدم حمایت اجرایی کافی از سازش‌نامه به عنوان نتیجه‌ی فرایند میانجی‌گری است. از این رو، سازمان ملل متحد کنوانسیون سنگاپور در مورد سازش‌نامه‌های حاصل از میانجی‌گری ۲۰۱۹ (United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation Agreements Resulting from Mediation) را تنظیم نمود تا با توجه به مزایای متعدد سازش (مثل ارزان بودن، سریع بودن، حفظ روابط تجاری طرفین دعوا و...) اقدامی موثر و ضروری را در توسعه‌ی این روش حل اختلاف انجام داده باشد که ایران نیز امضاکننده‌ی کنوانسیون مذکور است.

یکی از موضوعات مهم جهت تعیین میزان و محدوده‌ی حمایت اجرایی کنوانسیون‌های مذکور از سازش‌نامه‌ها و آرای داوری، جهت منع اجرای مذکور در این معاهدات است. هر دو کنوانسیون سنگاپور و نیویورک اعضای خود را به اجرای رای داوری یا سازش‌نامه به طور مطلق ملزم نمی‌کنند و جهاتی محدود و مشخص برای امتناع از اجرای رای داوری یا سازش‌نامه در این دو مقرره پیش‌بینی شده است.

2019; Chong, Shou; Steffek, Felix, "Enforcement of international settlement agreements resulting from mediation under the Singapore convention Private international law issues in perspective", Singapore

¹ Herisi, Ahdieh Alipour; Wendy Trachte-Huber. "Aftermath of the Singapore Convention: A Comparative Analysis between the Singapore Convention and the New York Convention", American Journal of Mediation, 12,

مذکور با بررسی تطبیقی در کنوانسیون نیویورک و حقوق ایران می‌باشد.

۲ جهات رد اجرا مبتنی بر حمایت از توافق‌نامه حل اختلاف در کنوانسیون نیویورک

مهم‌ترین و اساسی‌ترین مسئله در داور، وجود توافق‌نامه حل اختلاف دارای اعتبار است. از این رو، مقررات داور همیشه به دنبال تقویت این زیربنای می‌باشند؛ به موجب توافق‌نامه داوران صلاحیت رسیدگی به دعوا را می‌یابند و محدوده صلاحیت داوران و نحوه رسیدگی به اختلاف توسط توافق‌نامه مذکور مشخص می‌گردد (شیروی، ۱۳۹۳، ۷۴). لذا اولاً باید موافقت‌نامه داور که اختیارات را به داور تفویض نماید، وجود داشته باشد و ثانیاً قلمرو و چارچوب قرارداد مذکور نباید نقض شود (جنیدی، ۱۳۹۰، ۱۳). برخی از جهات رد درخواست اجرای رای داور در کنوانسیون نیویورک (به دلیل حمایت از توافق‌نامه داور) در کنوانسیون سنگاپور ذکر نشده‌اند که عبارتند از: «الف- موافقت‌نامه داور به موجب قانونی که طرفین آن را حاکم قرار داده‌اند معتبر نباشد یا در فرض سکوت طرفین در خصوص قانون حاکم، به موجب قانون کشور محل صدور رای داور فاقد اعتبار باشد؛ یا ۱/پ- رای داور در خصوص دعوی صادر شده باشد که مشمول مفاد توافق‌نامه داور نگردیده، یا متضمن تصمیماتی در مورد مسائلی فراتر از حیطه‌ی شمول توافق‌نامه داور باشد؛ در عین حال چنانچه تصمیمات مربوط به مسائل مشمول موافقت‌نامه داور قابل تفکیک از مسائلی باشد که خارج از

در خصوص بررسی سابقه‌ی پژوهش حاضر، باید عنوان داشت که در ایران تا به حال سه مقاله در خصوص کنوانسیون سنگاپور به چاپ رسیده است که موضوعات مطروحه در مقالات مذکور کاملاً متفاوت با مباحث مطرح شده در مقاله‌ی حاضر است. بدین توضیح که مقاله‌ی «رویکرد کنوانسیون سنگاپور ۲۰۱۹ و نظام حقوقی ایران در مورد چالش‌های سازش‌نامه‌های حاصل از میانجی‌گری تجاری بین‌المللی» منتشر شده در مجله‌ی حقوق تطبیقی دانشگاه تربیت مدرس به بررسی کلی چالش‌ها و مشکلاتی که در زمینه‌ی توسعه‌ی میانجی‌گری وجود داشته و نحوه‌ی رفع آن توسط کنوانسیون سنگاپور پرداخته است و مقاله‌ی مذکور نگاهی جزئی به مندرجات و مفاد کنوانسیون سنگاپور نداشته و با بررسی پیشنهادها و دکنترین حقوقی قبل از تصویب کنوانسیون سنگاپور جهت توسعه‌ی میانجی‌گری، کارآمدی کنوانسیون سنگاپور را در پاسخ به ضرورت‌های مذکور بررسی کرده است. در حالی که مقاله‌ی حاضر به صورت تفصیلی و جزئی موانع اجرای کنوانسیون سنگاپور را با مطالعه‌ی تطبیقی در کنوانسیون نیویورک و حقوق ایران را مورد بررسی قرار می‌دهد. همچنین مقاله‌های «قلمرو سازش‌نامه‌های مشمول کنوانسیون سنگاپور ۲۰۱۹ با مطالعه‌ی تطبیقی در حقوق ایران» منتشر شده در مجله‌ی مطالعات حقوق خصوصی و «تحلیل دعاوی مستثنی شده از قلمرو کنوانسیون سنگاپور ۲۰۱۹ با مطالعه‌ی تطبیقی در حقوق ایران و فقه امامیه» منتشر شده در مجله‌ی مطالعات حقوقی معاصر، صرفاً به بررسی «قلمرو» کنوانسیون سنگاپور پرداخته‌اند، در حالی که مقاله‌ی حاضر در مورد «موانع اجرای» کنوانسیون

Chairperson's Perspective", Singapore Academy of Law Journal, 31, 2019; Schnabel, Timothy, "The singapore convention on mediation: framework for the cross-border recognition and enforcement of mediated settlements", Pepperdine Dispute Resolution Law Journal, 19(A), 2019.

Academy of Law Journal, 31, 2019; Claxton, James, "The Singapore Convention for Mediation: From Promotion to Workable Standards by Way of New York" (Accessed at October 22, 2020). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3612380>, 2020; Morris-Sharma, Natalie, "Constructing The Convention On Mediation The

دعاوی بین‌المللی می‌بخشد. از این رو، بهتر است که رژیم اجرایی جامع مبنی بر حمایت توامان از سازش‌نامه و توافق‌نامه سازش، در کنوانسیون سنگاپور ذکر می‌گردید (Schnabel, 2019: 3).

در حقوق ایران توافق‌نامه سازش مشمول حمایت قانونی نیست، زیرا زمانی که حمایت اجرایی از سازش‌نامه فقط در سه فرض تنظیم نزد دادگاه، داور و سردفتر اسناد رسمی صورت می‌گیرد، به طریق اولی حمایت از توافق‌نامه سازش نیز امکان پذیر نیست و حتی در صورت الزام طرفین دعوا به عمل وفق توافق‌نامه سازش، با در نظر گرفتن موضع حقوق ایران مبنی بر عدم حمایت اجرایی از عمده سازش‌نامه‌ها به عنوان نتیجه‌ی فرایند سازش، چنین رویکردی تاثیری در ارتقای نهاد سازش نخواهد داشت. البته دادگاه‌ها و داوران می‌توانند با استناد به قاعده‌ی لزوم قراردادهای، در صورت اقامه‌ی دعوا توسط یکی از طرفین علی‌رغم وجود توافق‌نامه سازش و با احراز طی نشدن فرایند سازش، به دعوی مذکور رسیدگی نکنند.

۳ جهات رد اجرا مبتنی بر اهمیت مقر حل اختلاف در کنوانسیون نیویورک

مقر داوری، داوری را به یک نظام حقوقی ملی ارتباط می‌دهد، به رای داوری هویت و تابعیت می‌بخشد و امکان شناسایی و اجرای رای داوری را در کشور مقر داوری و دیگر کشورها ایجاد می‌نماید (شیروی، ۱۳۹۳، ۱۹۷). برخی جهات رد مذکور در کنوانسیون نیویورک به دلیل اهمیت مفهوم مقر در فرایند داوری است که عبارتند از: الف- موافقت‌نامه داوری به موجب قانونی که طرفین آن را حاکم قرار داده‌اند معتبر نباشد یا در فرض سکوت طرفین در خصوص قانون حاکم، به موجب قانون کشور محل

قلمرو موافقت‌نامه داوری است، صرفاً آن بخش از رای که متضمن تصمیماتی در مورد مسائل مشمول موافقت‌نامه داوری است، قابل شناسایی و اجرا خواهد بود؛ یا ۱/ت- ترکیب هیات داوری یا تشریفات داوری طبق توافق طرفین نبوده یا در صورت فقدان چنین توافقی، طبق قانون کشوری نباشد که داوری در آن انجام شده است». در کنوانسیون سنگاپور لزوم چنین ارتباطی بین توافق‌نامه‌ی سازش و سازش‌نامه وجود ندارد، زیرا این معاهده حاوی مقرراتی در خصوص توافق‌نامه ارجاع دعوا به سازش نیست (Schnabel, 2019: 48; Claxton, 2020: 14).

هدف اصلی کنوانسیون سنگاپور اعطای وصف لازم‌الاجرا به سازش‌نامه (Mediated Settlements) به عنوان نتیجه فرایند سازش بوده و معاهده‌ی مذکور قواعد و مقرراتی را در خصوص الزام طرفین به استفاده از روش حل اختلاف میانجی‌گری وضع نکرده است. در مذاکرات مربوط به توافق‌نامه سازش (Agreements to Mediate)^۲ در جلسات کارگروه آنسیترال (Uncitral, 2015(B); Uncitral, 2016: 65th session; 63rd session)، علت عدم ذکر مقررات در خصوص توافق‌نامه سازش، ضرورت پیچیده نشدن مقررات کنوانسیون، عنوان گردید. همچنین باید توجه داشت با توجه به ماهیت کاملاً توافقی سازش یا میانجی‌گری، الزام طرفین دعوا فاقد منطقی حقوقی است، زیرا هر یک از طرفین دعوا به راحتی می‌تواند مانع ادامه فرایند میانجی‌گری شود. در مقابل با توجه به اینکه توافق‌نامه حل و فصل اختلافات از طریق سازش و توافق‌نامه داوری شامل تعهداتی قراردادی برای طرفین هستند، شایسته است که رویکردی مشابه نسبت به هردو توافق‌نامه مذکور اتخاذ شود. همچنین حمایت از توافق‌نامه حل و فصل اختلافات از طریق سازش، به سازش اعتباری مثل داوری در

^۲ توافق‌نامه سازش به معنای قرارداد یا شرط ضمن عقدی است که به موجب آن طرفین توافق می‌کنند که اختلافات خود را از طریق سازش حل و فصل نمایند.

^۱ سازش‌نامه بر خلاف توافق‌نامه سازش، نتیجه موفقیت فرایند سازش بوده و به سندی اطلاق می‌شود که طرفین با تنظیم آن، اختلافات خود را فیصله داده‌اند.

سازش‌نامه به راحتی امکان‌پذیر نیست (Alexander; Chong, 2019(A): 1; Alexander; Chong, 2019(B): 2; Morris-Sharma, 2019: 3; Schnabel, 2019: 499). در نتیجه با توجه به عدم پیش‌بینی مقر در کنوانسیون سنگاپور، نمی‌توان قلمرو اعمال معاهده‌ی مزبور را به کشور مبدأ سازش‌نامه محدود نمود (Alexander; Chong, 2019(B): 2; Uncitral, 2015(B): 63rd session).

عدم پیش‌بینی مفهوم مقر در کنوانسیون سنگاپور دارای آثار حقوقی مهمی است. وفق مقررات این کنوانسیون، ضرورتی ندارد سازش و سازش‌نامه، مطابق شرایط قانون ملی کشوری (به عنوان مبدأ) باشند و دادگاه اجراکننده‌ی سازش‌نامه نمی‌تواند به این دلیل از اجرای سازش‌نامه امتناع کند (Silvestri, 2019: 193; Schnabel, 2019: 22). اگر مقررات کشوری خاص لازم بدانند که مجوزی خاص توسط میانجی اخذ شود یا حتماً میانجی ذیل سازش‌نامه را امضا کند، عدم رعایت قواعد مذکور نمی‌تواند دلیل عدم اجرای سازش‌نامه تلقی شود (Schnabel, 2019: 22; Herisi; Trachte-Huber, 2019: 162).

همچنین تعیین قانون حاکم بر اساس مقر داورى انجام نمی‌شود و ابطال سازش‌نامه در مقر آن، تاثیری بر اعتبار سازش‌نامه ندارد. مکان‌زدایی (Delocalization) از میانجی‌گری باعث می‌شود که تعیین دادگاهی که نقش حمایتی از میانجی‌گری را دارد، امکان‌پذیر نباشد. این مسئله در مورد تفسیر، قلمرو و الزام به اجرای توافق‌نامه سازش دیده می‌شود، اما به نظر می‌رسد مقر در سازش، اهمیت و نقش مقر در داورى را ندارد. در داورى دادگاه‌ها وظایف متعددی مثل انتصاب و جرح داوران، صدور دستور موقت، تعیین ادله‌ی قاطع را دارند. در فرایند عادی میانجی‌گری با توجه به داوطلبانه بودن و کوتاه بودن آن، به اقدامات فوق‌نیازی نیست. با حذف مقر سازش، دیگر طرفین دعوا به دنبال اتخاذ

صدور رای داورى فاقد اعتبار باشد؛ یا ۱/ث- رای هنوز برای طرفین لازم‌الاجرا نشده یا توسط مرجع صالح کشوری نقض شده یا به حالت تعلیق در آمده باشد که رای در قلمرو آن یا بر اساس قوانین آن صادر شده است. در مقابل، فراز ۱ پاراگراف الف بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون سنگاپور در خصوص اعتبار سازش‌نامه، هیچ توجهی به محل حل اختلاف نداشته، صرفاً قانون مرضی الطرفین و قانون صالح مطابق تشخیص قوانین کشور محل درخواست اجرا را ملاک قرار می‌دهد؛ همچنین از منظر کنوانسیون سنگاپور، ابطال سازش‌نامه در محل انعقاد آن، تاثیری در اجرای سازش‌نامه ندارد.

مفهوم مقر داورى در اجرای کنوانسیون نیویورک، نقشی اساسی دارد. در عنوان کنوانسیون نیویورک، لزوم وجود وصف خارجی رای داورى ذکر شده است، بنابراین باید رای داورى به یک کشور مرتبط باشد تا مشمول حمایت اجرایی این کنوانسیون قرار گیرد. مقر داورى همچنین شرایط اجرای رای داورى را تعیین می‌کند. وفق بند ۳ ماده ۱ کنوانسیون مزبور، دادگاه‌ها می‌توانند از اجرای رای داورى که در کشور غیرعضو کنوانسیون صادر شده است، امتناع نمایند. وفق پاراگراف ث بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون، دادگاه‌ها می‌توانند از اجرای رای داورى که در مقر داورى ابطال شده است، امتناع کنند. زمانی که طرفین دعوا، قانونی را برای اعمال بر توافق‌نامه داورى خود انتخاب نکرده باشند، در برخی کشورها قانون مقر داورى ملاک قرار می‌گیرد (Redfern; Hunter, 2009: 163-159). اگرچه مقر داورى می‌تواند یک مکان فرضی باشد و داورى می‌تواند کاملاً به صورت آنلاین (برخط) واقع شود، همچنان وجود مقر داورى برای اعمال کنوانسیون نیویورک ضروری است. بر خلاف کنوانسیون نیویورک، در کنوانسیون سنگاپور مفهوم مقر حل اختلاف پیش‌بینی نشده است تا بدین وسیله از کنترل نظام حقوقی یک کشور خاص بر فرایند میانجی‌گری جلوگیری شود (Schnabel, 2019: 21; Claxton, 2020: 12). همچنین شایان ذکر است که بر خلاف داورى، مشخص کردن مقر

استراتژی‌های خرید مرجع حل اختلاف^۱ نخواهند بود و همچنین این مسئله از کنترل دوگانه بر سازش‌نامه با توجه به امکان بروز مسائلی مثل درخواست ابطال و اجرای سازش‌نامه، جلوگیری می‌کند (Claxton, 2020:12).

وفق پاراگراف ث از بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون نیویورک، ابطال رای داوری در مقر داوری می‌تواند موجهی برای امتناع از اجرای رای داوری در کشورهای دیگر باشد. برای مثال، در پرونده‌ای^۲ دادگاه عالی ایالات متحده آمریکا، ایراد باطل شدن رای داوری را نپذیرفت، زیرا رای داوری در ژنو سوئیس صادر شد، ولی توسط دادگاهی در اندونزی ابطال شده بود. در حقیقت باید توجه داشت که ابطال رای داوری در صلاحیت انحصاری دادگاه کشور مقر داوری است و دادگاه‌های کشورهای دیگر که برای اجرای رای داوری به آنها مراجعه می‌شود، تنها می‌توانند رای داوری را اجرا کنند یا از اجرای آن امتناع نمایند و حق ابطال رای داوری را ندارند (Herisi; Trachte-Huber, 2019: 160).

تفاوت کنوانسیون نیویورک و سنگاپور از منظر بحث حاضر، در این است که کنوانسیون نیویورک بیان می‌دارد که اگر دادگاه کشور مقر داوری، رای داوری را ابطال کرد، کشور محل شناسایی و اجرا می‌تواند رای داوری را اجرا نکند. در مقابل وفق کنوانسیون سنگاپور، اجرای سازش‌نامه تجاری بین‌المللی کاملاً مستقل از هر نظام قضایی کشور دیگری، توسط دادگاه محل اجرا انجام می‌شود، زیرا معاهده‌ی مذکور اشاره‌ای به «ابطال سازش‌نامه» نمی‌کند، بلکه معیار را «بطلان سازش‌نامه» قرار داده است. ملاک در کنوانسیون سنگاپور باطل بودن سازش‌نامه وفق قانون مرضی‌الطرفین یا قانون صالح به نظر کشور محل اجرا می‌باشد. از این رو، تشخیص این موضوع در اختیار کشور محل اجرا است و آراء احتمالی صادره در این خصوص در سایر نظام‌های قضایی تأثیری در تشخیص دادگاه کشور محل اجرا ندارد. در حقیقت، این دادگاه محل اجرا است که

رویکرد کنوانسیون نیویورک مبنی بر عدم حمایت اجرایی از آراء داوری ابطال شده در مقر داوری، به دلیل قاعده‌ی نفوذ بین‌المللی حق، قابل دفاع است، زیرا حق نباید اثری بیشتر از آنچه که در کشور محل تشکیل برای آن متصور بوده، داشته باشد (جنیدی، ۱۳۹۰، ۱۴؛ جنیدی، ۱۳۹۲، ۱۵۵) و حق مورد بحث نمی‌تواند در کشور دیگری اثر بیشتری ایجاد کند (الماسی، ۱۳۷۰، ۱۱۰).

مطابق کنوانسیون سنگاپور تصمیم دادگاه یک کشور مبنی بر ابطال سازش‌نامه، برای کشورهای دیگر لازم‌الاجرا نیست و یکی از تفاوت‌های کنوانسیون نیویورک و سنگاپور در نحوه‌ی برخورد دادگاه‌های ملی با ابطال رای داوری یا سازش‌نامه در کشور محل صدور آنهاست (Schnabel, 2019: 22;).

خرید مرجع حل اختلاف مربوط به وضعیتی است که یکی از طرفین تلاش می‌کند که دعوای خود را به مرجع رسیدگی مشخص ببرد که فکر می‌کند رای یا حکم مطلوب خود را از مرجع مزبور دریافت خواهد کرد (Busch, ۲۰۰۷: ۱).

² Karaha Bodas Company, LLC v Perusahaan Pertambangan Minyak Dan Gas Bumi Negara and PT Pln (Perseo), 364 F3d 274, 308-10 (5th Cir 2004).

^۱ خرید مرجع حل اختلاف مربوط به وضعیتی است که یکی از طرفین تلاش می‌کند که دعوای خود را به مرجع رسیدگی مشخص ببرد که فکر می‌کند رای یا حکم مطلوب خود را از مرجع مزبور دریافت خواهد کرد (Busch, ۲۰۰۷: ۱).

قانون کشوری متفاوت، حاکم بر سازش‌نامه تلقی شود. در این صورت، قدرت انتخاب در اختیار محکوم‌له است، زیرا محکوم‌علیه تا قبل از طرح درخواست اجرای سازش‌نامه از سوی محکوم‌له، نمی‌داند که در چه کشوری اجرای سازش‌نامه درخواست خواهد شد، اما در کنوانسیون نیویورک محکوم‌علیه با قابلیت پیش‌بینی مناسب، به راحتی می‌تواند به دادگاه‌های کشور مقرر مراجعه و رای داور را ابطال و چالشی جدی در مسیر اجرای رای داور ایجاد نماید.

در چارچوب کنوانسیون سنگاپور، راه‌حلی که برای محکوم‌علیه متصور است آن است که وی در یک اقدام همراه با پیش‌دستی، حکم ابطال سازش‌نامه را از دادگاه‌های کشوری که عمده اموالش در کشور مزبور وجود دارد، تحصیل نماید؛ در این صورت، اگر تقاضای اجرای سازش‌نامه توسط محکوم‌له در آن کشور ثبت شود، با توجه به وجود رای سابق مبنی بر ابطال سازش‌نامه و قاعده‌ی اعتبار امر مختوم، دادگاه از اجرای سازش‌نامه امتناع خواهد نمود. همچنین راه‌حل دیگر آن است که در متن سازش‌نامه نسبت به دادگاه محل درخواست اجرای سازش نیز توافق شده و صرفاً همان دادگاه صالح به حمایت اجرایی از سازش‌نامه قلمداد شده باشد تا قابلیت پیش‌بینی مورد نظر، با توجه به پاراگراف د از بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون، تامین گردد.

در نظام حقوقی ایران، مقر داور در مقام شناسایی و اجرای رای داور تأثیرات قابل توجهی دارد. از جمله این تأثیرات میتوان به پاراگراف الف بند ۱ ماده ۵ قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون نیویورک اشاره کرد که بطلان موافقت‌نامه‌ی داور به موجب قانون کشور محل صدور رای داور را از جمله موانع شناسایی و اجرا قلمداد نموده است. علاوه بر قانون اخیر الذکر در بند ۳ پاراگراف ۳ بند ۱ ماده ۵ قانون مذکور، نقض حکم داور را توسط مرجع صالح کشوری که حکم در آن صادر شده به عنوان یک مانع دیگر جهت اجرا و شناسایی رای داور به حساب آورده است.

هم باید قانون حاکم را تعیین نماید و هم باید موضع قانون مزبور را تعیین و نیز در خصوص باطل بودن سازش‌نامه تصمیم‌گیری کند.

فراز اول پاراگراف ب بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون سنگاپور در این خصوص چنین دلالت دارد که تشخیص بطلان توسط دادگاه محل اجرا با توجه به مقررات کشور محل قانون حاکم صورت می‌گیرد، ولی الزامی برای تبعیت از آرای صادره در آن کشور وجود ندارد. بنابراین، حتی اگر سازش‌نامه در دادگاه‌های کشور مزبور، محکوم به ابطال شده باشد، کشور محل اجرا مکلف به تبعیت از حکم صادره نیست. برای مثال، اگر ایران به عنوان کشور محل اجرا قانون انگلستان را بر سازش‌نامه حاکم بداند و در دادگاه‌های انگلستان حکم بر ابطال سازش‌نامه صادر شده باشد، باز هم دادگاه ایرانی مکلف به تبعیت از دادگاه انگلیسی نیست و تشخیص قاضی ایرانی از مقررات قانونی انگلستان ملاک است. از این رو، مرجع قضایی ایرانی می‌تواند طبق قانون انگلستان سازش‌نامه مزبور را معتبر بداند حتی اگر حکم ابطال آن توسط دادگاه انگلستان صادر شده باشد.

تأثیر و جایگاه حقوقی مقر داور به نحوی که در کنوانسیون نیویورک مقرر شده، این مزیت را در بر دارد که محکوم‌علیه، می‌داند که اگر حکم ابطال رای داور را در مقر داور اخذ نماید، این امر چالش جدی برای اجرای رای مزبور در کشورهای عضو کنوانسیون نیویورک ایجاد خواهد نمود اما با رویکرد کنوانسیون سنگاپور، از آنجا که اساساً مقری برای سازش پیش‌بینی نشده، سازش‌نامه حتی در صورت ابطال در چند کشور ممکن است باز هم قابلیت اجرا داشته باشد، زیرا اولاً ملاک، صدور حکم ابطال در نظام قضایی دیگر نیست، بلکه دادگاه محل اجرا باید مستقلاً باطل بودن سازش‌نامه را تشخیص دهد؛ ثانیاً در صورت عدم توافق بر حکومت یک قانون خاص بر سازش‌نامه، ملاک، موضع قانون حاکم به تشخیص دادگاه محل اجرا است. در نتیجه، در هر کشوری که تقاضای اجرا گردد، ممکن است

اجرا قلمداد می‌شود و باز به همان دلیل اشاره شده در مطلب قبل، حاکمیت مقررات ایران بر آیین داورى و نیز ترکیب هیات داورى در فرض سکوت طرفین، جز آنکه ایران مقر داورى بوده باشد، توجیه منطقی و منطبق با قواعد داورى پیدا نخواهد کرد. همچنین بر اساس پاراگراف ز بند ۱ ماده ۳۳ همان قانون، با عطف به بند ۱ ماده ۳۵ قانون مذکور، اگر رای داورى مشتمل بر نظر موافق و موثر داورى باشد که جرح او توسط دادگاه مقر داورى پذیرفته شده است، واقعیت مزبور نیز مانع دیگری در طریق شناسایی و اجرای رای داورى ایجاد خواهد کرد. بنابراین آن چنان که مشاهده می‌شود در نظام حقوقی ایران موانع شناسایی و اجرای رای داورى معطوف به مقر داورى، بسیار مفصل‌تر از آن است که در کنوانسیون نیویورک مشاهده می‌شود و این امر از تفاوت‌های موانع شناسایی و اجرای در نظام اجرای آرای داورى با نظام اجرای سازش‌نامه‌ها قلمداد می‌شود.

در نظام حقوقی ایران نیز جا دارد که بررسی شود که آیا کشور محل صدور سازش‌نامه می‌تواند از چنان اهمیتی برخوردار باشد که در موانع شناسایی و اجرای سازش‌نامه تاثیرگذار شود یا خیر؟ شایان ذکر است مطالبی که در این خصوص بیان می‌شود معطوف به وضعیت فعلی نظام حقوقی ایران می‌باشد که هنوز به کنوانسیون سنگاپور ملحق نشده است.

سازش‌نامه‌های تنظیمی نزد داور با عنایت به قانون الحاق به کنوانسیون نیویورک و نیز با عنایت به مفاد ماده ۲۸ قانون داورى تجارى بین‌المللی که هم راستا با سایر قوانین و مقررات پیشرو در زمینه‌ی داورى، سازش‌نامه‌ی مزبور را رای داورى توصیف نموده، مشمول همان وضعیت آرای داورى می‌گردد که در بحث قبلی موضع حقوق ایران در این خصوص بیان گردید. در سایر انواع سازش‌نامه (سازش‌نامه تنظیمی نزد دادگاه، سازش‌نامه تنظیمی نزد سران دفاتر اسناد رسمی و سازش‌نامه عادی)، اگر سازش‌نامه در کشور محل تنظیم لازم‌الاجرا تلقی

بنابراین در مقررات ایران نیز برخی از موانع شناسایی و اجرای رای معطوف به تاثیرات مقر داورى است. همچنین ماده ۳۳ قانون داورى تجارى بین‌المللی ایران مصوب ۱۳۷۶ با عطف به بند ۱ ماده ۳۵ همان قانون، برخی از موانع اجرا را مرتبط با مقر داورى نموده است. به بیان دیگر بر اساس بند ۱ ماده ۳۵ قانون اخیر الذکر چنانچه رای داورى در دادگاه مقر داورى ابطال شده باشد، قابلیت اجرایی نخواهد داشت.

در حقیقت دادگاه موضوع ماده ۶ قانون داورى تجارى بین‌المللی که در صدر ماده ۳۳ این قانون مورد اشاره قرار گرفته، همان دادگاه مقر داورى است. همچنین پاراگراف ب بند ۱ ماده ۳۳ قانون مذکور با عطف به بند ۱ ماده ۳۵ همان قانون، بطلان موافقت‌نامه داورى را به موجب قانون مقر داورى در فرض سکوت طرفین در خصوص قانون حاکم از جمله موانع شناسایی و اجرای رای قلمداد نموده است.

ممکن است این تردید مطرح شود که در بند ب فوق‌الذکر هیچ اشاره‌ای به مقر داورى نشده است و صرفاً اشاره به قانون ایران رفته است. پاسخ تردید مذکور آن است که منطقیاً قانون ایران جز اینکه به عنوان قانون کشور مقر، لازم‌الاتباع تلقی شده باشد، هیچ توجیه منطقی و حقوقی دیگری ندارد که موضوع ارجاع و فصل‌الخطاب واقع شود. در حقیقت قوانین حاکم بر داورى هر یک با مبنای مشخصی با عنوان قانون حاکم شناخته می‌شوند و در فرض سکوت طرفین در مورد قانون حاکم، حاکم شدن قانون یک کشور خاص به نام ایران بدون اینکه مقر داورى قلمداد شود، از منطبق حقوقی روشنی برخوردار نبوده و نوعی ترجیح بلامرجه و خلاف حکمت قانون‌گذاری تلقی می‌گردد.

همچنین بر اساس پاراگراف واو بند ۱ ماده ۳۳ با عطف به بند ۱ ماده ۳۵ همین قانون، عدم رعایت ترکیب هیات داورى یا آیین رسیدگی مندرج در قانون ایران در فرض سکوت موافقت‌نامه داورى در مورد ترکیب داوران و آئین داورى جزو موانع شناسایی و

تشخیص این امر را لزوماً دارا نیستند، زیرا ظرافت‌های این امر بیش از آن است که بتواند توسط یک دیپلمات فاقد تحصیلات حقوقی تشخیص داده شود.

۴ جهات رد اجرا مربوط به اوصاف و مفاد سازش‌نامه در کنوانسیون سنگاپور

صرف نظر از جهات مشترکی که بین دو کنوانسیون در خصوص رد درخواست اجرا وجود دارد که در مقدمه پژوهش حاضر، بدان‌ها اشاره شد، برخی از جهات رد درخواست اجرا صرفاً در کنوانسیون سنگاپور مشاهده می‌شوند و فاقد مقرر متناظر در کنوانسیون نیویورک می‌باشند. جهات اخیرالذکر، در یک دسته‌بندی کلی به اوصاف و مفاد سازش‌نامه و یا به اوصاف و رفتار میانجی مربوط هستند. در ادامه، ضمن بیان جهات موردنظر در دسته‌بندی فوق‌الذکر، علل تفاوت متن دو کنوانسیون مورد مطالعه در این خصوص، ریشه‌یابی خواهد شد.

۴٫۱ فقدان وصف نهایی و الزام‌آور سازش‌نامه

در کنوانسیون ژنو در خصوص اجرای آرای داوری مصوب ۱۹۲۷ (Geneva Convention on the Execution of Foreign Arbitral Awards of 1927)، از عبارت «نهایی» (Final) استفاده شده بود و تفسیر بسیاری از دادگاه‌ها از واژه‌ی مزبور این بود که رای داوری باید توسط دادگاه مقرر داوری تأیید شود و محکوم‌علیه مجبور بود از دو دادگاه محل صدور رای و دادگاه محل اجرای رای داوری، اجرائیه دریافت کند. در کنوانسیون نیویورک از واژه‌ی «لازم‌الاجرا» (Binding) استفاده گردید تا به اخذ تأیید دادگاه مقرر داوری نیازی نباشد (بوذرجمهری، امینی، ۱۳۹۵: ۱۵۲).

با توجه به اینکه از منظر تنظیم‌کنندگان کنوانسیون سنگاپور، سازش بر خلاف داوری، فاقد مقرر می‌باشد، کنوانسیون سنگاپور این امکان را

شود، مواد ۱۶۹ و ۱۷۷ قانون اجرای احکام مدنی نسبت به آن قابل اعمال است و در صورتی که سازش‌نامه فاقد وصف لازم‌الاجرا (سند عادی) در کشور تنظیم آن باشد، ماده ۱۲۹۵ قانون مدنی بر آن اعمال خواهد شد. البته از لحاظ تأثیر مقرر تفاوتی میان دو مقرر مذکور وجود ندارد و صراحتاً در ماده ۱۷۷ قانون اجرای احکام مدنی و ماده ۱۲۹۵ قانون مدنی، موافقت مفاد سند با قوانین محل تنظیم آن شرط شده است.

نقدی که به موضع حقوق ایران وجود دارد این است که همچنان که سابقاً ذکر شد، اصولاً سازش مقرر ندارد و محل تنظیم سازش‌نامه برای طرفین از چنان اهمیتی برخوردار نیست که منشا چنین آثار حقوقی جدی قرار گیرد. ممکن است کشور محل تنظیم سازش‌نامه به صورت اتفاقی انتخاب شده باشد یا دلایلی مثل سهولت دسترسی یا جاذبه‌های جانبی باعث انتخاب آن کشور توسط طرفین به عنوان محل انعقاد سازش‌نامه شده باشد. همچنین مواد مزبور مشخص نکرده‌اند که از اعتبار افتادن اسناد مذکور از منظر حقوقی مدنظر تنظیم‌کنندگان این ماده بوده یا از منظر قضایی. به عبارت دیگر چنانچه دادگاه ایران احراز کند که سازش‌نامه‌ای طبق قانون کشور محل تنظیم از اعتبار افتاده است، آیا همین مقدار برای امتناع از حمایت اجرایی کفایت می‌کند یا حکم دادگاه خارجی مبنی بر ابطال سازش‌نامه مذکور ضرورت دارد؟ همچنین اگر حکم دادگاه خارجی بر ابطال سازش‌نامه تنظیمی در قلمرو کشور مزبور صادر شده باشد، اما از منظر دادگاه ایران سازش‌نامه مورد نظر مطابق قوانین آن کشور به نحو معتبر تنظیم شده باشد، آیا رای صادره توسط دادگاه محل تنظیم سازش‌نامه برای نظام قضایی ایران و دادگاه رسیدگی کننده به درخواست شناسایی و اجرای سازش‌نامه لازم‌الاتباع است یا خیر؟ نقد دیگری که بر مواد فوق وارد است آن است که تشخیص تنظیم اسناد مورد نظر وفق قانون کشور محل تنظیم را به عهده مقامات سیاسی گذارده که صلاحیت علمی و حقوقی لازم برای

کنند که سازشنامه لازم الاجرا است (Uncitral, 65th Session (1), 2016). این ایده مورد قبول واقع نشد، زیرا صرف امضای طرفین ذیل سازشنامه حاکی از قصد آنها برای لازم الاجرا بودن سازشنامه است و به تصریح به آن وجود نیازی ندارد. از این رو، کنوانسیون فرض اولیه را این گونه مقرر کرده است که طرفین، سازشنامه امضاء شده را لازم الاجرا می‌دانند ولی این حق به طرفین دعوا داده شده است که بر خلاف این فرض توافق کنند و صراحتاً، سازشنامه را لازم الاجرا تلقی نکنند (Uncitral, 68th Session; Schnabel, 2019: 46).

این استثنا، شامل مواردی نمی‌باشد که به دلیل مشکلات حقوقی سازشنامه لازم الاجرا یا نهایی نیست. مواردی که سازشنامه به دلایل حقوقی لازم الاجرا یا نهایی نیست در متن خود کنوانسیون مشخص شده است و پیشنهاد مطرح شده در مذاکرات کارگروه مبنی بر تعیین لازم الاجرا یا نهایی بودن سازشنامه وفق قانون کشور محل درخواست اجرا، مورد قبول واقع نگردید (Uncitral, 2017, 67th Session). از این رو، تعیین لازم الاجرا بودن سازشنامه وفق مقررات کنوانسیون از جمله شمول در قلمرو آن و نداشتن جهات رد مشخص می‌شود. در فراز ۳ از پاراگراف ب از بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون عنوان شده است که سازشنامه در صورت تغییر، نهایی نخواهد بود و همچنین در پاراگراف الف از بند ۱ ماده ۴ نیز در صورت نداشتن شرایط امضا، سازشنامه نهایی محسوب نمی‌شود، زیرا اصلاً منعقد نشده است. همچنین طرفین دعوا نمی‌توانند عنوان کنند که سازشنامه به دلیل عدم پوشش تمامی اختلافات نهایی نیست (Schnabel, 2019: 46&47; Uncitral, 2016(1), 65th Session).

تلقی فقدان وصف نهایی و الزام آور سازشنامه به عنوان یکی از موجبات رد اجرای سازشنامه، به نظر می‌رسد که زائد بوده و می‌توانست در فراز دوم از پاراگراف ب از بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون ذکر نشود، زیرا در پاراگراف د از بند ۱ ماده ۵ این اجازه به دادگاه داده شده بود که در صورت بروز چنین شرایطی

فراهم می‌سازد که سازشنامه مستقیماً و بدون نیاز به شناسایی در مبدأ، در قلمرو هر کدام از اعضا به اجرا گذاشته شود. در بحث‌های اولیه در کارگروه آنسیترال (Uncitral, 2015(A): 62nd Session & 48th Session (C), 2015)، برخی هیات‌های نمایندگی پیشنهاد داده بودند که تأیید توسط دادگاه ملی یا دفتر اسناد رسمی، قبل از اجرای سازشنامه در کشورهای دیگر تحت این کنوانسیون، نیاز باشد و یا حوزه‌ی اعمال کنوانسیون محدود به سازشنامه‌هایی شود که در کشور مبدأ (State of Origin) قابل اجرا هستند. البته این پیشنهادها مورد قبول واقع نگردید. کارگروه (Uncitral, 2015(A): 62nd Session & 2015(B): 63rd Session)، به دنبال این بود که از مشکلات پیش روی آرای داوری قبل از کنوانسیون نیویورک و تحت کنوانسیون ژنو مبنی بر لزوم شناسایی دو مرحله‌ای جلوگیری نماید تا با ایجاد سیستمی سخت‌گیرانه مانع استفاده طرفین از سازش نگردد (Schnabel, 2019: 13). به علاوه کارگروه عنوان نمود که تعیین کشور مبدأ برای سازشنامه‌ها بسیار دشوار است مخصوصاً در زمان حاضر که امکان تنظیم سازشنامه‌ها به وسیله ابزار الکترونیکی فراهم شده است (Schnabel, 2019: 13; 14) و همچنین فرایند سازش به خودی خود به تعیین مقر نیازی ندارد (Chong and Alexander, 2019(B): 1; Chong and Alexander, 2019(A): 2; Alexander, 2019: 417; Chong; Steffek, 2019: 456). به همین دلیل در ماده ۵ پس از قید عبارات لازم الاجرا و نهایی صراحتاً ذکر شده که مبنای متن خود سازشنامه است و به رای دادگاه وجود نیازی ندارد. از این رو، تنها در صورت تصریح طرفین دعوا به لازم الاجرا و نهایی نبودن سازشنامه دادگاه می‌تواند از اجرای سازشنامه امتناع کند و دادگاه نمی‌تواند در این خصوص به مستندی جز خود سازشنامه استناد نماید (Schnabel, 2019: 45-46).

در مذاکرات کارگروه آنسیترال عنوان شده بود که این الزام وجود داشته باشد که طرفین صراحتاً قید

مشمول حمایت اجرایی شود که حتی در فرض اخیر، مفاد بند ۸ ماده ۱۶۹ قانون اجرای احکام مدنی که عنوان می‌دارد باید دستور اجرای حکم از مقامات صلاحیت‌دار کشور صادرکننده حکم صادر شده باشد، در عمل مفهوم وصف لازم‌الاجرا را از متن سازش‌نامه برداشت ننموده، بلکه عملاً مستلزم تصمیم مقام صالح کشور مبدا دانسته است.

۴٫۲ ابهام مفاد سازش‌نامه

در فراز ۲ از پاراگراف ج از بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون یکی از جهات رد اجرای سازش‌نامه، ابهام یا روشن نبودن تعهدات مندرج در سازش‌نامه قید شده است. طبق این شرط دادگاه نمی‌تواند صرفاً به این بهانه که سازش‌نامه ضعیف تنظیم شده یا برخی بندهای آن مبهم ذکر گردیده است از اجرای سازش‌نامه امتناع کند. در مقابل، جهت مذکور تنها در شرایطی اعمال می‌شود که سازش‌نامه چنان گیج‌کننده و مبهم تنظیم شده باشد که مقام صالح علی‌رغم محق دانستن متعهدله، نتواند دستور اجرا صادر کند. اگر مقام صالح بتواند تعهد موضوع سازش‌نامه را تشخیص داده و دستور اجرای تعهد مذکور را صادر کند، چنین استثنائی اعمال نمی‌شود. در واقع این استثناء برای حمایت از مقام صالح است در برابر الزام به اجرای سازش‌نامه در شرایطی که مشخص نیست که باید دستور اجرای چه چیزی صادر شود (Uncitral, 2017, 67th Session; Schnabel, 2019: 48).

برخی از نویسندگان (Schnabel, 2019: 48; Claxton, 2020: 14) بیان داشته‌اند که کنوانسیون سنگاپور موضعی در خصوص اجرای قسمتی از سازش‌نامه اتخاذ نکرده و صراحتاً اختیار اجرای بخشی از سازش‌نامه را به دادگاه نداده است که این مسئله باعث ایجاد ابهام و عدم اجرای یکسان کنوانسیون بین کشورهای مختلف می‌شود و در این صورت اگر بخشی از مفاد سازش‌نامه غیر شفاف باشد، باعث می‌شود که کل سازش‌نامه غیرقابل اجرا گردد. به نظر می‌رسد دیدگاه نویسندگان فوق‌الذکر با متن کنوانسیون نسبت شفاف و روشنی ندارد،

(توافق طرفین بر لازم‌الاجرا نبودن) به دلیل مخالفت مفاد سازش‌نامه با صدور دستور اجرا، از اجرای سازش‌نامه خودداری کند (Schnabel, 2019: 45).

علت این امر که فقدان وصف لازم‌الاجرا و نهایی به موجب متن رای داوری، در کنوانسیون نیویورک به عنوان جهات رد درخواست اجرا ذکر نشده، آن است که اساساً دو ویژگی مزبور، جزء مقومات و مکونات اساسی رای داوری بوده و متنی که فاقد دو صفت پیش‌گفته باشد، از اساس، رای محسوب نمی‌شود. این در حالی است که سازش‌نامه‌های تنظیمی میان اشخاص، لزوماً واجد اوصاف مزبور نیستند؛ برای مثال، می‌توان به سازش‌نامه‌هایی اشاره کرد که مفاد آنها صرفاً دلالت بر آن دارد که طرفین به این نتیجه مشترک نائل شده‌اند که فعلاً از طرح دعوا علیه یکدیگر بپرهیزند و برای مثال مدت معین دیگری را جهت ادامه‌ی مذاکرات مقرر داشته‌اند. بدیهی است توافق اخیرالذکر نیز نوعی سازش‌نامه است، اما در عین حال جنبه‌ی نهایی نداشته و اقدامات اجرایی ایجابی در راستای آن، سالبه به انتفاء موضوع است. بنابراین اگر چه می‌توان سازش‌نامه‌هایی با فقدان دو صفت سابق‌الذکر تنظیم نمود، اما صدور رای داوری که ویژگی‌های مزبور را نداشته باشد، امکان‌پذیر نخواهد بود.

بند ۱ ماده ۳۵ قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران، ماده ۳ کنوانسیون نیویورک در خصوص شناسایی و اجرای آرای داوری خارجی و قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مزبور، به دلیل فوق‌الذکر، فقدان وصف لازم‌الاجرا و نهایی را جزء جهات رد درخواست اجرای رای داوری ذکر نکرده‌اند، اما در خصوص اجرای سازش‌نامه‌های خارجی، اصولاً حمایت اجرایی در حقوق ایران انجام نمی‌شود تا نوبت به موانع اجرا برسد مگر اینکه سازش‌نامه در کشوری صادر شده باشد که حمایت اجرایی از سازش‌نامه‌ها تبدیل به قانون شده باشد و بر این اساس، مطابق ماده ۱۷۷ قانون اجرای احکام مدنی با عطف به ماده ۱۶۹ همین قانون، در ایران نیز

المللی کالا جهت اختیار طرفین برای توافق بر عدم اعمال کنوانسیون اتخاذ نموده است (Uncitral, 2016(1), 65th Session; Uncitral, 2017, 67th Session; Uncitral, 2016(2), 64th Session).

عدم ذکر شرط مزبور (مطابقت مفاد درخواست اجرا با مفاد سند حل اختلاف) در مقررات کنوانسیون نیویورک و مقررات داخلی ایران به دلیل بدیهی بودن شرط موردنظر جهت اجرای سند حل اختلاف می‌باشد.

۵ جهات رد اجرا مربوط به اوصاف و رفتار میانجی در کنوانسیون سنگاپور

گاهی اوقات رد درخواست اجرا توسط مرجع صالح، نه به دلیل مشکلات مزبور به متن سازش‌نامه، بلکه مربوط به وضعیت و رفتار میانجی یا نحوه مدیریت میانجی‌گری می‌باشد. در این راستا، نقض استانداردهای میانجی یا میانجی‌گری (۴/۱) و نقض تکلیف افشاء (۴/۲) در ادامه مطالب مورد بحث واقع می‌شود.

۵/۱ نقض استانداردهای میانجی یا میانجی‌گری

در بند ۵ ماده ۵ کنوانسیون سنگاپور، یکی از جهات رد درخواست اجرای سازش‌نامه، این گونه بیان شده است که استانداردهای قابل اعمال در خصوص میانجی یا سازش به صورت اساسی توسط میانجی مورد نقض قرار گرفته باشد، به نحوی که در صورت اطلاع طرف مقابل از نقض فوق‌الذکر، اساساً وی اقدام به انعقاد سازش‌نامه نمی‌نمود. منابع قانونی تعیین استانداردهای حرفه‌ای قابل اعمال در کنوانسیون مشخص نشده است، اما در مذاکرات کارگروه آنسیترال مصادیقی برای این استانداردهای بیان گردید مثل محرمانگی، رفتار عادلانه با طرفین، آئین‌نامه‌های مربوط به اخذ مجوز میانجی‌گری، قواعد سازمانی و قواعد رفتاری. برخی اعضا معتقد بودند که به ذکر این مورد نیازی نیست و رفتار

زیرا کنوانسیون سنگاپور صرفاً در خصوص ابهام تعهدات سخن گفته و ممنوعیتی ایجاد نکرده که تعهدات روشن سازش‌نامه مورد حمایت اجرایی قرار گیرد و در عین حال تعهدات مبهم آن محروم از حمایت مورد نظر گردد.

در کنوانسیون نیویورک و نیز نظام حقوقی ایران، چنین شرطی به صورت صریح برای اجرای آراء داوری و سازش‌نامه‌ها ذکر نگردیده و علت آن است که موضوع مزبور جزء بدیهیات قواعد اجرای احکام و اسناد محسوب می‌شود و تصریح ماده ۳ قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶، صرفاً تأکید بر قاعده بدیهی مزبور می‌باشد که عدم ذکر آن نیز نمی‌توانست نتیجه‌ای جز همین موضع را امکان پذیر نماید. در حقیقت تبصره دوم ماده ۵ آئین‌نامه‌ی اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا مصوب ۱۳۸۷ با اصلاحات سال ۱۳۹۸ نیز تأکید بر همین قاعده منطقی است.

۴/۳ مغایرت مفاد درخواست اجرا با مفاد سازش‌نامه

در کنوانسیون سنگاپور یکی از جهات رد درخواست اجرای سازش‌نامه، اختلاف بین درخواست اجرا و مفاد سازش‌نامه است. این جهت امتناع از اجرا تنها در صورتی مصداق دارد که درخواست اجرا صراحتاً با مفاد سازش‌نامه مغایرت داشته باشد، زیرا وفق اصل آزادی قراردادی، هدف میانجی‌گری اعطای اختیار حل و فصل اختلاف به طرفین دعوا است و اگر سازش‌نامه برخلاف مندرجات توافق شده آن، اجرا شود چنین هدفی محقق نمی‌گردد. برای مثال، شرط انتخاب دادگاه که وفق آن باید درخواست اجرای سازش‌نامه از دادگاه‌های کشوری خاص صورت گیرد، باید رعایت شود. اجرای این مقرر با معنی می‌شود که طرفین قرارداد بتوانند مانع اجرای کنوانسیون شوند زیرا اگر طرفین توافق کنند که کنوانسیون در مورد سازش‌نامه اعمال نشود، اعمال کنوانسیون بر چنین سازش‌نامه‌ای برخلاف مقرر پاراگراف ۱ بند ۱ ماده ۵ کنوانسیون است. از این رو، کنوانسیون سنگاپور موضعی مشابه ماده ۶ کنوانسیون بیع بین

اجرای رای داوری، چنین مسئله‌ای در کنوانسیون نیویورک ذکر نشد. البته برخی نویسندگان معتقدند که باید مقرر بین‌المللی در خصوص رفتار داوران تنظیم شود (Rogers, 2002: 341; Bishop, 2011: 388) و مقررات مختلفی نیز در این زمینه در سالهای اخیر ارائه شده‌اند.^۱

در کنوانسیون نیویورک و مقررات ایران شرطی که صریحاً نقض استانداردها را به عنوان یکی از موانع اجرا ذکر کرده باشد، به چشم نمی‌خورد، اما در عین حال، برخی از مصادیق رعایت استانداردها به صورت موردی، مورد اشاره قرار گرفته‌اند.

۵٫۲ نقض تکلیف افشاء

در بند و ماده ۵ کنوانسیون سنگاپور بیان شده است که میانجی از افشای اوضاع و احوالی که موجب تردیدهای موجهی نسبت به بی طرفی و استقلال وی می‌گردد خودداری نموده و اقدام مزبور تاثیر اساسی یا ناروا بر یکی از طرفین داشته به نحوی که در صورت افشای اوضاع و احوال مزبور طرف مورد نظر اقدام به انعقاد سازش‌نامه نمی‌نمود.

برخی نویسندگان معتقدند که بی طرف بودن و استقلال به مقررات داوری مربوط است و معیار مناسبی برای رفتار میانجی محسوب نمی‌شود. میانجی بیشتر نقش یک مذاکره‌کننده را دارد تا یک قاضی. طرفین دعوا ممکن است یک میانجی را به دلیل وجود روابطی با وی یا به دلیل آشنایی میانجی با موضوع دعوا انتخاب نمایند، زیرا در حالت مذکور میانجی راحت‌تر می‌تواند طرفین دعوا را به سازش متقاعد کند. معیار سخت بی طرفی و استقلال که در داوری شرطی ضروری و لازم است، متناسب میانجی‌گری نیست. البته با بررسی مذاکرات مشخص می‌شود که درج چنین شرطی یکی از شروطی بوده که برای نهایی شدن کنوانسیون و اجماع کشورها به آن نیاز بوده است (Schnabel, 2019: 49-51; Claxton, 2020: 15).

میانجی مشمول بندهای دیگری از کنوانسیون مثل نظم عمومی می‌شود. اما برای حفظ اجماع اعضا این بند نیز ذکر گردید (Schnabel, 2019: 49-51; Claxton, 2020: 15).

همچنین مشخص نبودن استانداردهای قابل اعمال خطری قانونی را ایجاد می‌کند که ممکن است بر رفتار میانجی و فرایند تصمیم‌گیری تاثیرگذار باشد (Claxton, 2020: 16). میانجیان در عرصه بین‌المللی شاید نگران این مسئله باشند که در فرضی که میانجی‌گری با چند نظام حقوقی ارتباط دارد، مقررات ناشناخته حقوق داخلی کشورها، تعهدات حرفه‌ای را به آنها تحمیل نماید و یا حتی ممکن است تعارضاتی میان مقررات کشورهای مذکور وجود داشته باشد (Tirdao; Maravall, 2019: 358-359). در همین راستا تنظیم‌کنندگان کنوانسیون به جهت جلوگیری از دخالت نظام‌های حقوقی در فرایند میانجی‌گری، مقر سازش را پیش‌بینی نکردند (Schnabel, 2019: 21-22) اما در نظر گرفتن عدم رعایت استانداردهای حرفه‌ای به عنوان یکی از جهات رد اجرای سازش‌نامه، قابل نقد است.

شاید ضرورت تاکید بر رعایت استانداردهای حرفه‌ای در داوری بیشتر باشد، زیرا رای داوری از لحاظ ماهوی شباهت به رای دادگاه دارد و شخص ثالث با بررسی مستندات و مقررات قانونی در مورد دعوای طرفین دعوا تصمیم‌گیری می‌کند، اما در مورد سازش‌نامه این خود طرفین دعوا هستند که به دعوای خود خاتمه می‌دهند (Senties, 2019: 1238). شیروی، (۱۳۹۳، ۶۷) و در سازش، میانجی نمی‌تواند برای طرفین تصمیم بگیرد، اما داور وظیفه‌ای جهت حصول توافق طرفین ندارد و با توجه به صلاحدید خود مثل یک قاضی، رای داوری را صادر می‌کند (تقی‌پور، ۱۳۹۲، ۶۳). به دلیل لزوم مضیق بودن جهات رد

2020); The Chartered Institute of Arbitrators Code of Professional and Ethical Conduct for Members, <https://www.ciarb.org/media/4230/ciarb-code-of-professional-and-ethical-conduct-october-2009.pdf> (accessed 10 May 2020).

¹ International Bar Association (IBA) Rules of Ethics for International Arbitrators 1987; IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration (2015), https://www.ibanet.org/ENews_Archive/IBA_July_2008_ENews_ArbitrationMultipleLang.aspx (accessed 10 May

اجرای اسناد موضوع معاهدات مذکور، به نظر می‌رسد که بخشی از جهات رد مختص کنوانسیون نیویورک، به دلیل تفاوت ماهوی روش داوری و سازش است. همچنین رویکرد کنوانسیون سنگاپور مبنی بر عدم وضع مقرراتی در خصوص مقرر سازش و توافق‌نامه سازش، باعث شده است که برخی جهات رد مذکور در کنوانسیون نیویورک در کنوانسیون سنگاپور ذکر نشوند.

همچنین جهات رد اجرای سازش‌نامه که صرفاً در کنوانسیون سنگاپور ذکر شده‌اند و از جهات رد اجرا در کنوانسیون نیویورک محسوب نمی‌شوند، در بسیاری از موارد غیرضروری بوده و باعث پیچیده شدن اجرای کنوانسیون سنگاپور شده‌اند. ذکر این جهات رد اجرای سازش‌نامه بیشتر که مبتنی بر منطبق حقوقی باشد، به منظور حصول اجماع میان کشورها بوده است.

اگرچه تصویب کنوانسیون سنگاپور به عنوان اولین معاهده‌ی فراگیر در خصوص حمایت اجرایی از سازش‌نامه‌های تجاری بین‌المللی، گامی رو به پیش محسوب می‌شود، اما تعدد بیش از حد جهات رد درخواست اجرای سازش‌نامه، اگرچه با هدف حصول اجماع بین‌المللی بوده باشد، از این جهت دورنمای مثبتی از موفقیت برای معاهده‌ی مزبور در تراز قابل مقایسه با کنوانسیون نیویورک نشان نمی‌دهد. در حقیقت، فلسفه‌ی ابتدائی وضع معاهده پیش‌گفته که تقویت حمایت اجرایی از سازش‌نامه می‌باشد، با توسعه‌ی جهات رد درخواست اجرای سازش‌نامه در متن معاهده همخوانی نداشته و انسجام غرض و محتوا را لاقلاً در حد کنوانسیون نیویورک نشان نمی‌دهد. در عین حال، با توجه به اخیرالتصویب بودن کنوانسیون سنگاپور، باید منتظر رویه‌های قضایی نظام‌های

17:2020; Claxton, 2020: 7;50). اما باید توجه داشت که به هر حال این شرط بر فرایند میانجی‌گری تاثیر خواهد گذاشت. میانجی‌گری که با یکی از طرفین دعوا ارتباطی دارد یا با موضوع دعوا آشنا است، ممکن است به دلیل احتمال اعتراض به سازش‌نامه، از قبول میانجی‌گری این دعوا خودداری کند. نگرانی در خصوص داشتن رفتار مساوی ممکن است میانجی‌گری را به محدودکردن جلسات خصوصی با طرفین دعوا مجاب کند و حتی مانع ارائه‌ی ارزیابی‌های صریح توسط میانجی‌گری در خصوص نقاط ضعف و قوت موضع طرفین دعوا شود. این مسائل باعث از بین رفتن انعطاف فرایند میانجی‌گری شده و تاثیر عمل میانجیان را کاهش می‌دهد (Claxton, 2020:17).

بی‌طرف و مستقل بودن، در مقررات داوری مثل بند ۵ ماده ۱۱ و بند ۱ و ۲ ماده ۲۱ قانون نمونه آنسیترال، ماده ۱۱ و ۱۴ مقررات داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی و ماده ۱۲ قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران دیده می‌شود و به بیان برخی نویسندگان (واحد؛ معبودی، ۱۳۹۴: ۳۹۵) لزوم استقلال و بی‌طرفی داور، اصلی اساسی و مقبول در عرصه‌ی جهانی در داوری بوده و نباید هیچ تردیدی در خصوص استقلال و بی‌طرفی داور وجود داشته باشد. با این وجود، در کنوانسیون نیویورک مقرره‌ای در خصوص تقاضای ابطال رای داوری یا امتناع از اجرای آن به دلیل فقدان استقلال و بی‌طرفی داور وجود ندارد.

۶ نتیجه

سازمان ملل متحد بعد از تجربه‌ی موفق کنوانسیون نیویورک، جهت توسعه‌ی روش میانجی‌گری کنوانسیون سنگاپور را تنظیم نمود. با بررسی موانع

منابع

- Almasi, Nejadali, (1991), Conflict of Laws, Second Edition, Tehran: University Publication Center.
- Doak Bishop, (2011), Ethics in International Arbitration, Arbitration Advocacy in Changing Times, International Council for Commercial Arbitration Congress Series, Hague: Kluwer Law International.
- Joneydi, Laya, (2013), Execution of foreign commercial arbitral awards, Third Edition, Tehran: SDIL.
- Redfern Alan ;Hunter Martin, (2009). The Law and Practice of International Commercial Arbitration , London: Oxford University Press.
- Shiravi, Abdolhossein, (2014), International Commercial Arbitration, Third Edition, Tehran: Samt.
- Tirdao, Joe; Maravall, Elisa Vicente, (2019). Codes of Conduct for Commercial and Investment Mediators: Striving for Consistency and a Common Global Approach, "Mediation in International Commercial and Investment Disputes", London: Oxford University Press.
- Alexander, Nadja, (2019). "Ten Trends In International Mediation", Singapore Academy of Law Journal, 31, pp. 405-447.
- Alexander, Nadja; Chong, Shou, (2019) "The new UN Convention on mediation (aka the 'Singapore Convention') - Why it's important for Hong Kong", Hong Kong Lawyer Research Collection School Of Law, pp. 1-8.
- Alexander, Nadja; Chong, Shou, (2019)(A). "The new UN Convention on mediation (aka the 'Singapore Convention') - Why it's important for Hong Kong", Hong Kong Lawyer Research Collection School Of Law, pp. 1-8.
- Alexander, Nadja; Chong, Shou, (2019)(B), "Singapore convention series: Why is there no 'seat' of mediation?", Hong Kong Lawyer Research Collection School Of Law, pp. 1-8.
- Bouzarjomehri, Sormeh; Amini, Eisa, (2016), "Examining the uniform application of the New York Convention 1958 in the light of judicial procedure", Legal Research Quarterly, Vol. 19, No. 75, pp. 145-173.
- Busch, Marc (2007); "Overlapping Institutions, Forum Shopping, and Dispute Settlement in International Trade", International Organization, Vol. 61.
- CHONG, Shou Yu and STEFFEK Felix (2019). "Enforcement of international settlement agreements resulting from mediation under the Singapore convention Private international law issues in perspective", Singapore Academy of Law Journal Research Collection School Of Law, 31, pp. 1-39.

- Claxton, James M., "The Singapore Convention for Mediation: From Promotion to Workable Standards by Way of New York", 2020, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3612380>, Last Accessed at 2020/11/01.
- Herisi, Ahdieh Alipour; Wendy Trachte-Huber, (2019). "Aftermath of the Singapore Convention: A Comparative Analysis between the Singapore Convention and the New York Convention", *American Journal of Mediation*, 12, pp. 154-173.
- Joneydi, Laya, (2011), "New York Convention and its Enforcement Regime", *Comparative Law Journal*, Vol. 2, No. 1, pp. 52-87.
- Maboudi, Reza; Rezaee, Seyed Alireza, (2020), "The Analysis of Excluded Disputes from the Scope of Singapore Convention 2019 with Comparative Study of Iranian Law and Imamiah Jurisprudence", *Contemporary Law Studies Journal*, Vol. 11, Vo. 20, pp. 169-194.
- Maboudi, Reza; Rezaee, Seyed Alireza, (2020), "The Scope of Settlement Agreements Covered by Singapore Convention 2019 With Comparative Study of Iranian Legal System", *Private Law Studies Journal*, Vol. 50, No. 4, pp. 783-801.
- Maboudi, Reza; Rezaee, Seyed Alireza, (2020), The Approach of Singapore Convention 2019 and Iranian Legal System toward Challenges of International Commercial Mediation, *Journal of Comparative Law Research*, Vol. 24 , No.2, pp. 113-138.
- Morris-Sharma, Natalie, (2019), "Constructing The Convention On Mediation The Chairperson's Perspective", *Singapore Academy of Law Journal*, 31, 2019, pp. 487-519.
- Rogers, Catherine A. (2002), "Fit and Functional in Legal Ethics: Developing a Code of Conduct for International Arbitration", *23 Michigan journal international law*, 23, pp. 341-423.
- Schnabel, Timothy, (2019), "The singapore convention on mediation: framework for the cross-border recognition and enforcement of mediated settlements", *Pepperdine Dispute Resolution Law Journal*, 19, pp. 1-60.
- Senties, Hector Flores. (2019). "Grounds to Refuse the Enforcement of Settlement Agreements under the Singapore Convention on Mediation: Purpose, Scope, and Their Importance for the Success of the Convention." *Cardozo Journal of Conflict Resolution*, 20, 4, pp. 1235-1258.
- Silvestri, Elisabetta, (2019). "The Singapore Convention On Mediated Settlement Agreements: A New String To The Bow Of International Mediation?", *Access To Justice In Eastern Europe Journal*, 4, pp.5-12.
- Taghipour, Bahram, (2014), "Liability of arbitrators in the law of Iran and some countries", *Comparative law Journal*, Vol. 5, No. 1, pp. 57-85.

- UNCITRAL, "Working Group HI (Arbitration and Conciliation)", 48th session, 2015(C), Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- UNCITRAL, "Working Group HI (Arbitration and Conciliation)", 62nd session, 2015(A), Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- UNCITRAL, "Working Group HI (Arbitration and Conciliation)", 63rd Session, 2015(B), Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- UNCITRAL, "Working Group HI (Dispute Settlement)", 64th Session, 2016(B), Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- UNCITRAL, "Working Group HI (Dispute Settlement)", 65th Session, 2016(A), Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- UNCITRAL, "Working Group HI (Dispute Settlement)", 67th Session, 2017, Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- UNCITRAL, "Working Group HI (Dispute Settlement)", 68th Session, 2018, Available at: https://uncitral.un.org/en/working_groups/2/arbitration, Last Accessed at 2020/11/01.
- Vahed, Shaghayegh; Maboudi, Reza, (2015), "The 'Independence' and 'Impartiality' of Arbitrator; Synonymy or Distinction? (A Comparative Study in International Commercial Arbitration)", Comparative law Journal, Vol. 6, No. 1, pp. 393-412.